

Discuții și polemici

Sabat după-amiază

De memorat:

„Apoi le-a zis: «Sabatul a fost făcut pentru om, iar nu omul pentru Sabat; așa că Fiul omului este Domn chiar și al Sabatului.» (Marcu 2:27,28).

Marcu 2:1 – 3:6 conține cinci istorisiri care ilustrează învățătura Domnului Isus în contrast cu învățătura conducătorilor religioși. Relatările urmează un anumit tipar, fiecare dintre ele se leagă de cea anterioară printr-o paralelă tematică. Ultima relatare încheie cercul și se leagă de prima.

Fiecare dintre aceste episoade ilustrează aspecte ale identității lui Isus, după cum exemplifică declarațiile din Marcu 2:10,17,20,28. Secțiunile din studiu aferente zilelor de duminică, luni și marți vor aprofunda semnificația acestor relatări și a declarațiilor Domnului Hristos pe care le conțin. Marcu 3:20-35 constituie subiectul studiului nostru de miercuri și de joi.

Vom vedea și exemplificarea unei tehnici folosite de scriitorul evangheliei numită „povestire în ramă”. Acest tipar narativ apare de cel puțin șase ori în Marcu. În fiecare dintre aceste cazuri se pune accent pe un aspect important al naturii lui Isus și al rolului Său de Mesia sau pe natura uceniciei. În această săptămână vom citi câteva relatări despre Hristos și vom vedea ce putem învăța din ele.

Duminică, 14 iulie

Vindecarea unui om paralizat

1. Citește Marcu 2:1-12. Ce căuta slăbănogul când a fost adus la Isus și ce a primit?

Marcu 2:1-12

¹ După câteva zile, Isus S-a întors în Capernaum. S-a auzit că este în casă

² și s-au adunat îndată așa de mulți, că nu putea să-i mai încapă locul dinaintea ușii. El le vestea Cuvântul.

³ Au venit la El niște oameni care I-au adus un slăbănog, purtat de patru inși.

- ⁴ Fiindcă nu puteau să ajungă până la El, din pricina norodului, au desfăcut acoperișul casei unde era Isus și, după ce l-au spart, au coborât pe acolo patul în care zăcea slăbănogul.
- ⁵ Când le-a văzut Isus credința, a zis slăbănogului: „Fiule, păcatele îți sunt iertate!”
- ⁶ Unii din cărturari, care erau de față, se gândeau în inimile lor:
- ⁷ „Cum vorbește Omul acesta astfel? Hulește! Cine poate să ierte păcatele decât numai Dumnezeu?”
- ⁸ Îndată, Isus a cunoscut, prin duhul Său, că ei gândeau astfel în ei și le-a zis: „Pentru ce aveți astfel de gânduri în inimile voastre?”
- ⁹ Ce este mai lesne: a zice slăbănogului: „Păcatele îți sunt iertate”, ori a zice: „Scoală-te, ridică-ți patul și umblă”?
- ¹⁰ Dar, ca să știți că Fiul omului are putere pe pământ să ierte păcatele,
- ¹¹ „Ție îți poruncesc”, a zis El slăbănogului, „scoală-te, ridică-ți patul și du-te acasă.”
- ¹² Și îndată, slăbănogul s-a sculat, și-a ridicat patul și a ieșit afară în fața tuturor; așa că toți au rămas uimiți și slăveau pe Dumnezeu și ziceau: „Niciodată n-am văzut așa ceva!”

Bărbatul era paralizat; prin urmare, cei patru prieteni ai săi au trebuit să îl care până la Isus. După ce au desfăcut acoperișul și l-au coborât pe om în prezența lui Isus, Marcu 2:5 notează că Isus le-a *văzut* credința. Cum poate credința să fie vizibilă? Asemenea iubirii, devine vizibilă prin fapte, după cum ilustrează clar perseverența prietenilor.

Nevoia evidentă a omului era de natură fizică. Totuși, atunci când vine în prezența Lui, primele cuvinte pe care le pronunță Isus fac referire la iertarea păcatelor. Omul nu rostește niciun cuvânt pe parcursul întregii scene. În schimb, conducătorii religioși sunt cei care obiectează (în gând) cu privire la ceea ce tocmai spusese Isus. Ei consideră că vorbele Lui sunt blasfematoare, că Îl ponegresc pe Dumnezeu, și El Își asumă prerogative care Îi aparțin numai lui Dumnezeu.

Isus le răspunde contestatarilor pe limba lor, folosind un stil rabinic tipic de argumentare numit „de la puțin la mai mult”. Una este să *spui* că păcatele cuiva sunt iertate și cu totul altceva este să faci un om paralizat să meargă. Dacă, prin puterea lui Dumnezeu, Isus poate face omul să umble, atunci pretenția Lui că poate ierta păcatele este confirmată.

2. Citește Mica 6:6-8. Cum explică acest text ce se întâmplă între Isus și acei lideri?

Mica 6:6-8

⁶ Cu ce voi întâmpina pe Domnul și cu ce mă voi pleca înaintea Dumnezeului celui Preaînalt? Îl voi întâmpina oare cu arderi de tot, cu viței de un an?

⁷ Dar primește Domnul oare mii de berbeci sau zeci de mii de râuri de untdelemn? Să dau eu pentru fărădelegile mele pe întâiul meu născut, rodul trupului meu, pentru păcatul sufletului meu? –

⁸ Ți s-a arătat, omule, ce este bine, și ce alta cere Domnul de la tine decât să faci dreptate, să iubești mila și să umbli smerit cu Dumnezeul tău?

Conducătorii religioși pierdeau din vedere ceea ce conta cu adevărat: dreptatea, mila și umblarea smerită cu Dumnezeu. Fiind atât de obsedați de apărarea concepției lor despre Dumnezeu, nu au putut să Îl vadă pe Dumnezeu acționând chiar în fața ochilor lor. Nimic nu arăta că acești bărbați și-ar fi schimbat părerea cu privire la Isus, chiar dacă le-a oferit dovezi mai mult decât suficiente că El venea de la Dumnezeu: (1) nu numai faptul că le-a descoperit că le putea citi gândurile (lucru deloc simplu), ci și (2) vindecarea paralticului în prezența lor într-un mod pe care nu îl puteau nega.

Cum putem fi atenți să nu cădem în aceeași capcană în care au căzut acești oameni, atât de obsedați de formele religiei încât au pierdut din vedere ceea ce conta, de fapt, în religia autentică (vezi Iacov 1:27)?

Iacov 1:27 Religia curată și neîntinată, înaintea lui Dumnezeu, Tatăl nostru, este să cercetăm pe orfani și pe văduve în necazurile lor și să ne păzim neîntinați de lume.

Luni, 15 iulie

Chemarea lui Levi și întrebarea despre post

3. Citește Marcu 2:13-22. Cine era Levi, fiul lui Alfeu, și de ce ar fi existat vreo obiecție cu privire la intrarea lui în rândul ucenicilor lui Isus?

Marcu 2:13-22

¹³ Isus a ieșit iarăși la mare. Toată mulțimea venea la El; și El învăța pe toți.

¹⁴ Când trecea pe acolo, a văzut pe Levi, fiul lui Alfeu, șezând la vamă. Și i-a zis: „Vino după Mine!” Levi s-a sculat și a mers după El.

¹⁵ Pe când ședea Isus la masă în casa lui Levi, mulți vameși și păcătoși au șezut și ei la masă cu El și cu ucenicii Lui; căci erau mulți care mergeau de obicei după El.

¹⁶ Cărturarii și fariseii, când L-au văzut mâncând cu vameșii și cu păcătoșii, au zis ucenicilor Lui: „De ce mănâncă El și bea cu vameșii și cu păcătoșii?”

¹⁷ Isus, când a auzit acest lucru, le-a zis: „Nu cei sănătoși au trebuință de doctor, ci cei bolnavi. Eu am venit să chem la pocăință nu pe cei neprihăniți, ci pe cei păcătoși.”

¹⁸ Ucenicii lui Ioan și fariseii obișnuiau să postească. Ei au venit și au zis lui Isus: „Pentru ce ucenicii lui Ioan și ai fariseilor postesc, iar ucenicii Tăi nu postesc?”

¹⁹ Isus le-a răspuns: „Oare pot posti nuntașii câtă vreme este mirele cu ei? Câtă vreme au pe mire cu ei, nu pot posti.

²⁰ Vor veni zile când va fi luat mirele de la ei, și atunci vor posti în ziua aceea.

²¹ Nimeni nu coase un petic de postav nou la o haină veche; altfel, peticul de postav nou rupe o parte din cel vechi, și mai rea ruptură se face.

²² Și nimeni nu pune vin nou în burdufuri vechi; altfel, vinul cel nou sparge burdufurile, și vinul se varsă, iar burdufurile se prăpădesc; ci vinul nou este pus în burdufuri noi.”

Pe vremea lui Isus, vameșii erau funcționari publici aflați în subordinea guvernului local sau roman. Stârneau antipatie în rândul populației evreiești din Iudeea pentru că adeseori cereau mai mult decât era necesar și se îmbogățeau de pe urma compatrioților lor. Un comentariu ebraic la legea religioasă, Tohorot din *Mișna*, spune: „Dacă vameșii au intrat într-o casă [tot ce este în ea] devine necurat.”

Prin urmare nu este deloc surprinzător că fariseii și cărturarii întrebă dezaprobator: „De ce mănâncă El și bea cu vameșii și cu păcătoșii?” (Marcu 2:16)

Cum răspunde Domnul Isus la întrebarea lor? Nu, nu o respinge. În schimb, o întoarce cu susul în jos, arătând că oamenii bolnavi, nu cei sănătoși, sunt cei care au nevoie de doctor. Astfel, revendică titlul de doctor spiritual, cel care poate vindeca sufletul bolnav. Și nu ar trebui ca doctorul să meargă unde se găsesc oamenii bolnavi?

Marcu 2:18-22 abordează o temă nouă. Este narațiunea centrală dintre cele cinci axate pe polemică. Dacă secțiunea anterioară a inclus o masă dată de Levi, această nouă relatare are în centru problema postului, luând forma unei nedumeriri legate de motivul pentru care ucenicii lui Isus nu postesc în timp ce fariseii și ucenicii lui Ioan Botezătorul postesc. Isus răspunde cu o ilustrație sau cu o parabolă în care Își compară prezența cu

o masă festivă de nuntă. Ar fi o nuntă foarte ciudată dacă toți invitații ar posti. Dar Isus prezice, într-adevăr, o zi când mirele va fi luat – o aluzie la cruce. Atunci va fi suficient timp pentru post.

Domnul continuă cu două ilustrații care evidențiază contrastul dintre învățăturile Sale și cele ale liderilor religioși – peticul nou la o haină veche și vinul nou în burdufuri vechi. Ce mod interesant de a compara învățătura Lui cu cea a conducătorilor religioși! Arată cât de pervertite ajunseseră căile învățătorilor. Până și religia adevărată poate fi transformată în întuneric, dacă oamenii nu sunt atenți.

Cine sunt cei din zilele noastre care ar putea fi desconsiderați precum erau vameșii pe vremea lui Isus? Cum ne putem ajusta modul de gândire?

Marți, 16 iulie

Domnul Sabatului

În Marcu 2:23,24, fariseii îi acuză pe ucenici de călcarea Sabatului. Potrivit tradiției evreiești, erau interzise în Sabat 39 de forme de activitate, care, în mintea fariseilor, includeau ceea ce făcuseră ucenicii.

4. Citește Marcu 2:23-38. Cum răspunde Isus acuzației fariseilor?

Marcu 2:23-28

²³ S-a întâmplat că într-o zi de Sabat, Isus trecea prin lanurile de grâu.

Ucenicii Lui, pe când mergeau, au început să smulgă spice de grâu.

²⁴ Fariseii I-au zis: „Vezi, de ce fac ei ce nu este îngăduit să facă în ziua Sabatului?”

²⁵ Isus le-a răspuns: „Oare n-ați citit niciodată ce a făcut David, când a fost în nevoie și când a flămânzit el și cei ce erau împreună cu el?”

²⁶ Cum a intrat în casa lui Dumnezeu, în zilele marelui preot Abiatar, și a mâncat pâinile pentru punerea înaintea Domnului, pe care nu este îngăduit să le mănânce decât preoții? Și cum a dat din ele chiar și celor ce erau cu el?”

²⁷ Apoi le-a zis: „Sabatul a fost făcut pentru om, iar nu omul pentru Sabat;

²⁸ așa că Fiul omului este Domn chiar și al Sabatului.”

Isus răspunde cu episodul despre David care a mâncat pâinea sfântă pentru punerea înaintea (1 Samuel 21:1-6). Pâinea pentru punerea înaintea era schimbată în Sabat; prin urmare, drumul făcut de David ar fi putut fi de fapt o fugă de urgență în Sabat. Isus susține că, dacă David și oamenii săi au fost îndreptățiți să mănânce pâinea pentru punerea înaintea, atunci ucenicii Lui sunt îndreptățiți să culeagă și să mănânce boabe.

În continuare, Isus afirmă că Sabatul a fost făcut pentru omenire, și nu invers și că temeiul acestei afirmații este statutul Lui de Domn al Sabatului.

5. Citește Marcu 3:1-6. Cum ilustrează această narațiune afirmația lui Isus că Sabatul a fost făcut pentru om?

Marcu 3:1-6

- ¹ Isus a intrat din nou în sinagogă. Acolo se afla un om cu mâna uscată.
- ² Ei pândeau pe Isus să vadă dacă-l va vindeca în ziua Sabatului, ca să-L poată învinui.
- ³ Și Isus a zis omului care avea mâna uscată: „Scoală-te și stai la mijloc!”
- ⁴ Apoi le-a zis: „Este îngăduit în ziua Sabatului să faci bine sau să faci rău? Să scapi viața cuiva sau s-o pierzi?” Dar ei tăceau.
- ⁵ Atunci, rotindu-și privirile cu mânie peste ei și mâhnit de împietrirea inimii lor, a zis omului: „Întinde-ți mâna!” El a întins-o, și mâna i s-a făcut sănătoasă.
- ⁶ Fariseii au ieșit afară și s-au sfătuit îndată cu irodienii cum să-L piardă.

Isus Se află iarăși într-o polemică cu liderii religioși pe tema Sabatului. (De remarcat însă că polemica nu vizează niciodată ziua de Sabat în sine.) Conducătorii religioși vor să Îl acuze pe Isus în cazul în care ar vindeca în Sabat. Isus nu Se sfiește să îi înfrunte. El prezintă în paralel facerea binelui și facerea răului, salvarea sau curmarea unei vieți. Răspunsul la întrebarea Lui este evident: facerea binelui și salvarea unei vieți sunt activități mult mai potrivite pentru Sabat.

Apoi Isus îl vindecă pe bărbat, ceea ce îi înfurie pe oponenții Săi, care încep imediat să Îl plănuiască moartea. Paradoxul istorisirii este că tocmai cei care căutau să Îl prindă pe Isus călcând Sabatul călcau ei înșiși Sabatul prin planul lor de a-L omorî.

Ce principii de păzire a Sabatului extragi din aceste relatări, în contextul dificultăților cu care unii se confruntă în epoca modernă cu privire la respectarea Sabatului?

Miercuri, 17 iulie

Povestiri în ramă (I)

6. Citește Marcu 3:20-35. Ce legătură găsești între cele două istorisiri care se întrepătrund în acest pasaj?

Marcu 3:20-35

- ²⁰ Au venit în casă și s-a adunat din nou norodul, așa că nu puteau nici măcar să prânzească.
- ²¹ Rudele lui Isus, când au auzit cele ce se petreceau, au venit să pună mâna pe El. Căci ziceau: „Și-a ieșit din minți.”

- ²² Și cărturarii care se coborâseră din Ierusalim ziceau: „Este stăpânit de Beelzebul; scoate dracii cu ajutorul domnului dracilor.”
- ²³ Isus i-a chemat la El și le-a zis, în pilde: „Cum poate Satana să scoată afară pe Satana?”
- ²⁴ Dacă o împărăție este dezbinată împotriva ei înseși, împărăția aceea nu poate dăinui.
- ²⁵ Și dacă o casă este dezbinată împotriva ei înseși, casa aceea nu poate dăinui.
- ²⁶ Tot astfel, dacă Satana se răscoală împotriva lui însuși este dezbinat și nu poate dăinui, ci s-a isprăvit cu el.
- ²⁷ Nimeni nu poate să intre în casa unui om tare și să-i jefuiască gospodăria decât dacă a legat mai întâi pe omul acela tare; numai atunci îi va jefui casa.
- ²⁸ Adevărat vă spun că toate păcatele și toate hulele pe care le vor rosti oamenii li se vor ierta;
- ²⁹ dar oricine va huli împotriva Duhului Sfânt nu va căpăta iertare în veac: ci este vinovat de un păcat veșnic.”
- ³⁰ Aceasta pentru că ei ziceau: „Are un duh necurat.”
- ³¹ Atunci au venit mama și frații Lui și, stând afară, au trimis să-L cheme.
- ³² Mulțimea ședea în jurul Lui, când I-au spus: „Iată că mama Ta și frații Tăi sunt afară și Te caută.”
- ³³ El a răspuns: „Cine este mama Mea și frații Mei?”
- ³⁴ Apoi, aruncându-Și privirile peste cei ce ședeau împrejurul Lui: „Iată”, a zis El, „mama Mea și frații Mei!
- ³⁵ Căci oricine face voia lui Dumnezeu, acela Îmi este frate, soră și mamă.”

Aceasta este prima „povestire în ramă” din Marcu, adică se începe o narațiune, aceasta este întreruptă de o altă narațiune, iar prima se încheie abia după aceea.

Narațiunea-cadru este despre rudele lui Isus care se pregătesc să Îl prindă pentru că au impresia că Și-a ieșit din minți (Marcu 3:21). Episodul încadrat de această narațiune este despre cărturarii din Ierusalim care Îl acuză pe Isus că lucrează împreună cu diavolul. (Studiul de astăzi se concentrează pe a doua narațiune, din Marcu 3:22-30.)

În Marcu 3:22, cărturarii Îl acuză pe Isus că puterea Lui vindecătoare vine de la diavolul. Isus le răspunde întâi cu o întrebare generală: „Cum poate Satana să scoată afară pe Satana?” Nu are sens ca Satana să acționeze împotriva lui însuși. Isus continuă vorbind despre dezbinarea dintr-o împărăție și dintr-o casă și despre răscularea lui Satana împotriva lui însuși, arătând cât de absurdă ar fi o astfel de divizare pentru bunul mers al unei

împărății sau case. Apoi, Domnul dă pagina discuției și vorbește despre legarea unui om tare pentru a-i jefui casa. În acest ultim exemplu, Isus este hoțul care intră în casa lui Satana, legându-l pe prințul întunericii pentru a-i elibera pe captivii acestuia.

7. Citește Marcu 3:28-30. Ce este păcatul de neiertat și ce înseamnă lucrul acesta?

Marcu 3:28-30

²⁸ Adevărat vă spun că toate păcatele și toate hulele pe care le vor rosti oamenii li se vor ierta;

²⁹ dar oricine va huli împotriva Duhului Sfânt nu va căpăta iertare în veac: ci este vinovat de un păcat veșnic.”

³⁰ Aceasta pentru că ei ziceau: „Are un duh necurat.”

Păcatul de neiertat este un păcat împotriva Duhului Sfânt, când lucrarea Duhului Sfânt este atribuită diavolului. A se observa în Marcu 3:30 că motivul pentru care Isus face această afirmație, din Marcu 3:28,29, este acuzația cărturarilor că ar avea un duh necurat, când în realitate El are Duhul Sfânt. Dacă vei considera acțiunea Duhului Sfânt acțiunea diavolului atunci nu vei asculta de Duhul Sfânt, pentru că nicio persoană rațională nu vrea să-l urmeze pe diavol.

De ce teama că ai fi comis păcatul de neiertat dovedește tocmai că nu l-ai comis?

Joi, 18 iulie

Povestiri în ramă (2)

8. Citește Marcu 3:20,21. Ce le-a făcut pe rudele lui Isus să creadă că El Și-a pierdut mințile?

Marcu 3:20,21

²⁰ Au venit în casă și s-a adunat din nou norodul, așa că nu puteau nici măcar să prânzească.

²¹ Rudele lui Isus, când au auzit cele ce se petreceau, au venit să pună mâna pe El. Căci ziceau: „Și-a ieșit din minți.”

O acuzație de instabilitate mintală este destul de gravă. De obicei aceasta apare când unei persoane îi este pusă în pericol siguranța. Familia lui Isus avea această părere despre El pentru că El era atât de ocupat încât nu-și lua timp nici să mănânce. Rudele caută să pună mâna pe El și în acest punct se suspendă narațiunea-cadru, întreruptă de episodul despre cărturarii care Îl acuză pe Isus de complicitate cu diavolul.

Există o paralelă ciudată între cele două narațiuni: cea care formează „rama” și cea din interior. Propria familie a lui Isus pare să aibă despre El o părere asemănătoare cu cea a cărturarilor. Familia spune că Și-a ieșit din minți. Cărturarii afirmă că lucrează împreună cu diavolul.

9. Citește Marcu 3:31-35. Ce vrea familia lui Isus și cum răspunde El?

Marcu 3:31-35

³¹ Atunci au venit mama și frații Lui și, stând afară, au trimis să-L cheme.

³² Mulțimea ședea în jurul Lui, când I-au spus: „Iată că mama Ta și frații Tăi sunt afară și Te caută.”

³³ El a răspuns: „Cine este mama Mea și frații Mei?”

³⁴ Apoi, aruncându-Și privirile peste cei ce ședeau împrejurul Lui: „Iată”, a zis El, „mama Mea și frații Mei!

³⁵ Căci oricine face voia lui Dumnezeu, acela Îmi este frate, soră și mamă.”

Această scenă poate părea ciudată. Dacă mama ta sau alți membri ai familiei ar veni să te vadă, nu te-ai întâlni cu ei? Problema era că familia lui Isus nu era, la vremea aceea, în concordanță cu voia lui Dumnezeu. Isus Și-a dat seama de acest adevăr și în acest pasaj redefinește familia. Cei care fac voia lui Dumnezeu sunt frații, surorile și mama Lui. El este Fiul lui Dumnezeu, iar cei care sunt în acord cu voia divină devin familia Lui.

Cele două povestiri din Marcu transmit un paradox profund. În povestirea-ramă, Isus spune că o casă dezbinată împotriva ei însăși nu poate dăinui. La prima vedere, pare că în povestirea-ramă însăși casa lui Isus, familia Lui, este dezbinată în detrimentul ei. Dar Isus rezolvă această enigmă prin redefinirea familiei. Adevărata Lui familie sunt cei care fac voia lui Dumnezeu împreună cu El (vezi Luca 12:53; 14:26).

De multe ori de-a lungul istoriei, creștinii au fost înstrăinați de propriile rude. Este o experiență dificilă. Acest pasaj din Marcu dezvăluie că Isus a trecut prin aceeași situație. El înțelege ce înseamnă și îi poate alina pe aceia care simt această separare adesea dureroasă.

Vineri, 19 iulie

Un gând de încheiere

Suplimentar: Hristos, Lumina lumii/Viața lui Iisus, cap. 28, 29

„Când a fost întrebat: «Este îngăduit a vindeca în zilele de Sabat?» Isus a răspuns: «Cine este omul acela dintre voi care, dacă are o oaie și-i cade într-o groapă, în ziua Sabatului, să n-o apuce și s-o scoată afară? Cu cât mai de preț este deci un om decât o oaie? De aceea este îngăduit a face bine în zilele de Sabat» (Matei 12:10-12).

Fariseii care-L urmăreau n-au îndrăznit să-I răspundă lui Isus [...]. Știau că El rostise adevărul. Ca să nu calce vreo tradiție, ei ar fi lăsat pe un om să sufere, dar în același timp ar fi salvat un animal, pentru ca proprietarul ei să nu sufere vreo pagubă din această cauză. De aceea, ei arătau mai multă purtare de grijă unui animal, unui necuvântător decât unui om, care e făcut după chipul lui Dumnezeu. Aceasta ilustrează acțiunea tuturor religiilor neadevărate. Ele se trag din dorința omului de a se înălța mai presus de Dumnezeu, dar urmarea a fost că omul a decăzut mai jos ca animalele. Orice religie care se luptă împotriva stăpânirii lui Dumnezeu îl jefuiește pe om de slava pe care a avut-o la creație și care trebuie să-i fie redată prin Hristos. Orice religie falsă îi învață pe adepții ei să fie nepăsători față de nevoile, suferințele și drepturile omului. Evanghelia îi conferă omenirii o mare valoare, pentru că este răscumpărată cu sângele lui Hristos, și promovează o grijă profundă față de nevoile și suferințele omului” (Ellen G. White, *Hristos, Lumina lumii/ Viața lui Iisus*, p. 286, 287).

Studiu zilnic

Biblia: Habacuc 3 – Zaharia 1

Ce li se va întâmpla celor ce „nu caută pe Domnul”?

Ce va face „poporul smerit și mic”?

Poate carnea sfințită să sfințească prin atingere băuturi sau alimente?

„Puteau prorocii să trăiască veșnic”?

Ellen G. White, Divina vindecare, cap. „Fals și adevărat în educație”, subcap. „Clasicii”

Care studiu trebuie să ocupe primul și al doilea plan?